Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пропетареш, вIашагIкхетаI

СССРНОЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет. арадувл 1923 шера денз ★ ШОАТТА, 12 АПРЕЛЬ, 1986 ШУ. ★ № 44 (7235). ★ Мах 3 кеп.

ТАХАН–КОСМОНАВТИКА ДИ

СУРТА ТIА: Ю. А. Гагарин академикаца С. П. Королеца юхьана (1961 ш.).

ТАСС фотохроника.

КПСС ЦК ПОЛИТБЮРО

10 апреле КПСС ЦК Политбюро арIанара заседани хилар. Къамал дьча КПСС ЦК Генеральни секретара М. С. Горбачева дийцар городашца Куйбышевен Тольяттеи захача хана пийна хийтташ, пхьхьегамхоца, партийно-боахама активаца вIашагIкхийтта хинна хиларх. Политбюрос белгалдьккхар уж вIашагIкхетараш долча хана дийца общество социально-экономически сиха дегIайоларх. Иларнен техникаен этIара кердагIа карагIдьнхарий кийлел тIа производство оргIанизма товара, капиталин гIишлош хьалъелира тоа а сих а дара, социальни проблемаш тIагIертта ихоачашъара, къьсеста къьхьегамхоца чулеца фусамашца, медицинскеи берийн учреждененца IалашбоаIа денаш боагIан хилар.

КПСС XXVII съезда решенеи ихоачашъара практически боях лаккхаза баргбоацаш хилар, цу тIехьа парадиность, гIаря заседанеи елга мегарг1оацига белгалдьакхар. Берригa болхлой организованности дисциплинен йолаш, иза ма хилачуа болх бесш, инициативен боккха бехкокаш хеташ хилар парте планаш, съезда решенеи ихоачашъяра керттера хьел да.

Политбюрос дийцар мехкара лаккеран юкъера специальни образовани оргIанъкха товара керттерча достамех болча КПСС XXVII съезда установкаш тIара хьадоагIа дош. Халхъа боазама, Иларни культурап дергачча доакъоцита квалифицированни кадраш кийчьеи лаккеречен юкъера специальни школаш бакъ боакха болх белгал а белъкхи, Политбюрос хьолдар ух тIехьарча хана цу балха тIа тIехьадуссаш хилар, Дешар хьекареп кхетам балареп боорашца мохк специально-экономически дегIайолаелгга сихдара, Иларнен техникаен нагагIдьлъяраш сиха карадерзадара дехкарашта хила ма боагIгIара бизара бац. Цо дIалех экономикана, ерриге общество дIахьалхаяна ювлаш дегIаазара. Яльхха хина воздействие ен йола этIара, доакъоамера фактор хиларах тарра лаккереч юкъера специальни образование доархIам лаккхбе беаш хилар.

Из де дагалха специалисташ кийчбелга, царна кхетам лулген царех пайда эцигген овлангара тоаде, образовани, производство, Иларна вIашагIгIохк, Иларна Iилма-педагогически кадраш дикагIа хилийта, дешара заведеней технически боарам лаккбе лерриг. Из да вуашца ю Iилма тохкамийн разработкаш масштабаш дукхха дукхагIа хилийта, техкарча юкъера специальни школаш бакъ боакха болх белгал а белъкхи, Политбюрос хьолдар ух тIехьарча хана цу балха тIа тIехьадуссаш хилар, Дешар хьекареп кхетам балареп боорашца мохк специально-экономически дегIайолаелгга сихдара, Иларнен техникаен нагагIдьлъяраш сиха карадерзадара дехкарашта хила ма боагIгIара бизара бац. Цо дIалех экономикана, ерриге общество дIахьалхаяна ювлаш дегIаазара. Яльхха хина воздействие ен йола этIара, доакъоамера фактор хиларах тарра лаккереч юкъера специальни образование доархIам лаккхбе беаш хилар.

Политбюрос могадар новъюст М. С. Горбачев Фрелимо Партс Председателнца, Мозамбика Халкъа Республика президентаца С. Машелца вIашагIкхийтта хилар а советско-мозамбикски переговорни а. Белгалдьккхар мозамбикски халкъ империализманеп неколониализманеп духьала лоаттабеш къовсена тIехьа хилар, КПСС-ан Фрелимо Партин авангардан юкъерча, Советски Союзан халкъа Мозамбикин юкъера доттагIаллеп цхьана тIулгенан соцамаIца концертни репертуара, идейно-художественни боарам яхоачаттара дикали лаккъе, лаккеречен специальни дешара заведенеша исполнительаш профессиональни дикагIа кийбе, концертни организацеп материально-техничеси база тIоагIбе, къьхьегамхоцца керттера хьел да.

Из де дагалха специалисташ кийчбелга, царна кхетам лулген царех пайда эцигген овлангара тоаде, образовани, производство, Иларна вIашагIгIохк, Иларна Iилма-педагогически кадраш дикагIа хилийта, дешара заведеней технически боарам лаккбе лерриг. Из да вуашца ю Iилма тохкамийн разработкаш масштабаш дукхха дукхагIа хилийта, техкарча юкъера специальни школаш бакъ боакха болх белгал а белъкхи, Политбюрос хьолдар ух тIехьарча хана цу балха тIа тIехьадуссаш хилар, Дешар хьекареп кхетам балареп боорашца мохк специально-экономически дегIайолаелгга сихдара, Иларнен техникаен нагагIдьлъяраш сиха карадерзадара дехкарашта хила ма боагIгIара бизара бац. Цо дIалех экономикана, ерриге общество дIахьалхаяна ювлаш дегIаазара. Яльхха хина воздействие ен йола этIара, доакъоамера фактор хиларах тарра лаккереч юкъера специальни образование доархIам лаккхбе беаш хилар.

Политбюрос могадар новъюст М. С. Горбачев Фрелимо Партс Председателнца, Мозамбика Халкъа Республика президентаца С. Машелца вIашагIкхийтта хилар а советско-мозамбикски переговорни а. Белгалдьккхар мозамбикски халкъ империализманеп неколониализманеп духьала лоаттабеш къовсена тIехьа хилар, КПСС-ан Фрелимо Партин авангардан юкъерча, Советски Союзан халкъа Мозамбикин юкъера доттагIаллеп цхьана тIулгенан соцамаIца концертни репертуара, идейно-художественни боарам яхоачаттара дикали лаккъе, лаккеречен специальни дешара заведенеша исполнительаш профессиональни дикагIа кийбе, концертни организацеп материально-техничеси база тIоагIбе, къьхьегамхоцца керттера хьел да.

Политбюрос могадар новъюст М. С. Горбачев Фрелимо Партс Председателнца, Мозамбика Халкъа Республика президентаца С. Машелца вIашагIкхийтта хилар а советско-мозамбикски переговорни а. Белгалдьккхар мозамбикски халкъ империализманеп неколониализманеп духьала лоаттабеш къовсена тIехьа хилар, КПСС-ан Фрелимо Партин авангардан юкъерча, Советски Союзан халкъа Мозамбикин юкъера доттагIаллеп цхьана тIулгенан соцамаIца концертни репертуара, идейно-художественни боарам яхоачаттара дикали лаккъе, лаккеречен специальни дешара заведенеша исполнительаш профессиональни дикагIа кийбе, концертни организацеп материально-техничеси база тIоагIбе, къьхьегамхоцца керттера хьел да.

Политбюрос могадар новъюст М. С. Горбачев Фрелимо Партс Председателнца, Мозамбика Халкъа Республика президентаца С. Машелца вIашагIкхийтта хилар а советско-мозамбикски переговорни а. Белгалдьккхар мозамбикски халкъ империализманеп неколониализманеп духьала лоаттабеш къовсена тIехьа хилар, КПСС-ан Фрелимо Партин авангардан юкъерча, Советски Союзан халкъа Мозамбикин юкъера доттагIаллеп цхьана тIулгенан соцамаIца концертни репертуара, идейно-художественни боарам яхоачаттара дикали лаккъе, лаккеречен специальни дешара заведенеша исполнительаш профессиональни дикагIа кийбе, концертни организацеп материально-техничеси база тIоагIбе, къьхьегамхоцца керттера хьел да.

Политбюрос могадар новъюст М. С. Горбачев Фрелимо Партс Председателнца, Мозамбика Халкъа Республика президентаца С. Машелца вIашагIкхийтта хилар а советско-мозамбикски переговорни а. Белгалдьккхар мозамбикски халкъ империализманеп неколониализманеп духьала лоаттабеш къовсена тIехьа хилар, КПСС-ан Фрелимо Партин авангардан юкъерча, Советски Союзан халкъа Мозамбикин юкъера доттагIаллеп цхьана тIулгенан соцамаIца концертни репертуара, идейно-художественни боарам яхоачаттара дикали лаккъе, лаккеречен специальни дешара заведенеша исполнительаш профессиональни дикагIа кийбе, концертни организацеп материально-техничеси база тIоагIбе, къьхьегамхоцца керттера хьел да.

Политбюрос могадар новъюст М. С. Горбачев Фрелимо Партс Председателнца, Мозамбика Халкъа Республика президентаца С. Машелца вIашагIкхийтта хилар а советско-мозамбикски переговорни а. Белгалдьккхар мозамбикски халкъ империализманеп неколониализманеп духьала лоаттабеш къовсена тIехьа хилар, КПСС-ан Фрелимо Партин авангардан юкъерча, Советски Союзан халкъа Мозамбикин юкъера доттагIаллеп цхьана тIулгенан соцамаIца концертни репертуара, идейно-художественни боарам яхоачаттара дикали лаккъе, лаккеречен специальни дешара заведенеша исполнительаш профессиональни дикагIа кийбе, концертни организацеп материально-техничеси база тIоагIбе, къьхьегамхоцца керттера хьел да.

Политбюрос могадар новъюст М. С. Горбачев Фрелимо Партс Председателнца, Мозамбика Халкъа Республика президентаца С. Машелца вIашагIкхийтта хилар а советско-мозамбикски переговорни а. Белгалдьккхар мозамбикски халкъ империализманеп неколониализманеп духьала лоаттабеш къовсена тIехьа хилар, КПСС-ан Фрелимо Партин авангардан юкъерча, Советски Союзан халкъа Мозамбикин юкъера доттагIаллеп цхьана тIулгенан соцамаIца концертни репертуара, идейно-художественни боарам яхоачаттара дикали лаккъе, лаккеречен специальни дешара заведенеша исполнительаш профессиональни дикагIа кийбе, концертни организацеп материально-техничеси база тIоагIбе, къьхьегамхоцца керттера хьел да.

ЦIЕЙНА ХЕТАЯЬ

Фегарча тIема духьалаерча оборона бIун Денна хетаяь 10 апреле Москве хилар Москверча наьха вихалийн столични гIирзинзона бIухойн торжественни собранеи.

Гудбеннараша хьалханца къамаьл дир фегарча тIема духьалаерча оборона бIун главнокомандующе — СССР оборона Министра заместитела, авиаце керттерча маршала А. И. Колдунова.

Собране дакъа лоацап хьинаьрца Коммунистически партеен советски халкъан тешам белар ПВО бIухонца. Дальен фегара доакъошоп тIехьа тIайоагIача хана а тешаме доарредзхилараш.

(ТАСС).

Дега тоам бу хувцамаш

Хьайбаш Iангара дахара балхаш мишта вIашагIкъьдьдьхад хьожаш соахка гуръкъен карара ву долалуш шоазма рейд йир тха газето шоазма район. Хьаьта дукха ихоамбасацараш а гучадьхар, къьастта «Малгобеновский» совхозе. Духьхьинга тхо цига дьлъчуа хана ноябрь бутт болалуш ха йоллаше а Iангара дахара доахан чусоладанза дар. Ихоачамбоаш дика тоаяца яр царна лаьрхIа поменеше а. Iьлъеи арз ихоаллена кIала латтар. Уж чуоттаде деза кхий гонга ихоачаш чуха хьо а латтаи цIендан-за дар.

Геттара во дар царна хьатIадеи хинна доаьъар а. Йол а ча а дукхагIдар доахан кIалхьегIара мара цIайдна доацап дар.

Доахан чусоддар мара кхы хуъщдена кIамы дар царна бут бьлъча тхо пи-ра юхадахача а. Кулг па тохаш латтар Iьлъашта лаьрхIа кхий. Кулгалхоша тха хьыщташта, къьхьегама а сьлъIа-ра а хьалаг Iьаштlехьдахьа-ра йоахо яй, яхаш леткъар хьайбаш лелдерашт, н. кх. дI.

Цу тIулгенахьгта ишта мара йоахо па яра, IьлъIа кхы бахьанаш долаш а дIабаьхар цу боахама цхьацца кулгалхой. Совхоза керда дергечер Кортоев Iальий Iа-ъаудин отгавар.

Хlьата хIанз цепваллал хуъщамаш а хинад, цига цIена, доастамбоаш, тоъал Хайбаш яр доахан латтача помещене.

Горохаца цхьан кхебьача неначе кийчьель цхьоалагIча классах йоа яр хьашка улаш.

— Хьалха кIанзька баIаца яйна хинна санна а йоацаш, юхе хIама па хоташ юъ из хьайбаш, — йоах сиотина «Узнев Мусе. — Ишта дика юъ силос а хIанз хьатIа мел дахьаш дола ха кхьатIна доаъъар а.

— Доахан кIабара бутт хьалха керда рацион отгавай оаха, — йоах Кортоев Iалзудина. — хIанз Iара Iатта дийнахьех буси тел пишла килограмм а йоаш мукта чаи, 20 — 25 килограмм слюк, 5 килограмм доакъара свеклаш. Цхьацца минеральни хIамаш а етташ, хьаьиду дерриг доакъар. Из кийчбеи кухни я ферма юа. Концентратех муж кийчбу.

Доахан латтача помещене гаьнара дIахьекача а терзага дика гурIюлчуа «Социалистически яхье хотало пьяхкар» яа йоазур дах шIе вьмпел улл хьалъэлла.

— Тха толашгIа йоаца доирка Кхьалъгама ЦIева Байрака орден делаеча коммуниста Иналиева Нинай сийна хьалъэллаш из, — йоах Iалзудина. — Шу доаделча денз цуз Iьалхьала могаш а дерза ян ферме. Хlара Iаттагара шура яхкха-ра хьалхара квартала план тIехнихочашъяьл цо.

ЦIева уголюе долх тхо, авиацеи керттерча маршала А. И. Колдунова.

Собране дакъа лоацап хьинаьрца Коммунистически партеен советски халкъан тешам белар ПВО бIухонца. Дальен фегара доакъошоп тIехьа тIайоагIача хана а тешаме доарредзхилараш.

(ТАСС).

Дега тоам бу хувцамаш

Хьайбаш Iангара дахара балхаш мишта вIашагIкъьдьдьхад хьожаш соахка гуръкъен карара ву долалуш шоазма рейд йир тха газето шоазма район. Хьаьта дукха ихоамбасацараш а гучадьхар, къьастта «Малгобеновский» совхозе. Духьхьинга тхо цига дьлъчуа хана ноябрь бутт болалуш ха йоллаше а Iангара дахара доахан чусоладанза дар. Ихоачамбоаш дика тоаяца яр царна лаьрхIа поменеше а. Iьлъеи арз ихоаллена кIала латтар. Уж чуоттаде деза кхий гонга ихоачаш чуха хьо а латтаи цIендан-за дар.

Геттара во дар царна хьатIадеи хинна доаьъар а. Йол а ча а дукхагIдар доахан кIалхьегIара мара цIайдна доацап дар.

Доахан чусоддар мара кхы хуъщдена кIамы дар царна бут бьлъча тхо пи-ра юхадахача а. Кулг па тохаш латтар Iьлъашта лаьрхIа кхий. Кулгалхоша тха хьыщташта, къьхьегама а сьлъIа-ра а хьалаг Iьаштlехьдахьа-ра йоахо яй, яхаш леткъар хьайбаш лелдерашт, н. кх. дI.

Цу тIулгенахьгта ишта мара йоахо па яра, IьлъIа кхы бахьанаш долаш а дIабаьхар цу боахама цхьацца кулгалхой. Совхоза керда дергечер Кортоев Iальий Iа-ъаудин отгавар.

Хlьата хIанз цепваллал хуъщамаш а хинад, цига цIена, доастамбоаш, тоъал Хайбаш яр доахан латтача помещене.

Горохаца цхьан кхебьача неначе кийчьель цхьоалагIча классах йоа яр хьашка улаш.

— Хьалха кIанзька баIаца яйна хинна санна а йоацаш, юхе хIама па хоташ юъ из хьайбаш, — йоах сиотина «Узнев Мусе. — Ишта дика юъ силос а хIанз хьатIа мел дахьаш дола ха кхьатIна доаъъар а.

— Доахан кIабара бутт хьалха керда рацион отгавай оаха, — йоах Кортоев Iалзудина. — хIанз Iара Iатта дийнахьех буси тел пишла килограмм а йоаш мукта чаи, 20 — 25 килограмм слюк, 5 килограмм доакъара свеклаш. Цхьацца минеральни хIамаш а етташ, хьаьиду дерриг доакъар. Из кийчбеи кухни я ферма юа. Концентратех муж кийчбу.

Доахан латтача помещене гаьнара дIахьекача а терзага дика гурIюлчуа «Социалистически яхье хотало пьяхкар» яа йоазур дах шIе вьмпел улл хьалъэлла.

— Тха толашгIа йоаца доирка Кхьалъгама ЦIева Байрака орден делаеча коммуниста Иналиева Нинай сийна хьалъэллаш из, — йоах Iалзудина. — Шу доаделча денз цуз Iьалхьала могаш а дерза ян ферме. Хlара Iаттагара шура яхкха-ра хьалхара квартала план тIехнихочашъяьл цо.

ЦIева уголюе долх тхо, авиацеи керттерча маршала А. И. Колдунова.

Собране дакъа лоацап хьинаьрца Коммунистически партеен советски халкъан тешам белар ПВО бIухонца. Дальен фегара доакъошоп тIехьа тIайоагIача хана а тешаме доарредзхилараш.

(ТАСС).

19 апреле— коммунистически субботник

ХIАРА ДЕННА—ОВСАРЕ КЪАХЬЕГАМ!

Хадданза денхарех толаме лоархIаю Грозненски района «Тепличный» совхоза коллектив. IцхьайталагIга пятилетка планаш ах ну яхьалха яхоачаййр по. Кхы а хьинарегIа дIадоладьадьа царара ну.

Дукха ха йоацаш тто хинна йоллагIа бригада ну боахама хьалхалаттарех цаI я. ДIабахача кхаь бетта 2300 килограмм бакъалаш чуйбар но, е соахка гьлъларча квартале хинна-чул духха хIама па эцаш кхоссца дукхагIа. МалагIча тарона ша карагIдалийтад царна из толам баккха?

— Этгара хьалха, — йоах бригадира Рыбина Зинаида Кондратьевнас , — къьхьегам коллективин подрядагIа вIашагIтехьбакхкаро, ,Балха из керда фома соахка юкъейсалайр цига.

Иларнена кIанзька яхоачамбоапаца а йийсделар. Цу хьисапе къьхьегарах цоашта малагIа пайда барбба ма дарра яхаталеш бацар ихьабарш. ЦхьабогIа, иЕсиргдукха ха яьлча деррига а меттаэттар. Хьалха нах касткаста тIехьабусаш хинналаеле, хIанз Iуйрина барглагIчох ах сахьат доалаш бергригаш а шоай балха мотттиганна хул. Хlана аьлча, тIехьаанса е балха да йоаIгIаш сеи висача, бригада совето, ерригача коллективо боагIа бехк боаяьх, алани эцадуьуьн.

—Хьалха, масала, па дика па доалаш дучIка тIулгенан юкъз дусача хана цIа а па болхаш болх бе цхьаьца нах мара бусаш хинна беце, — йоах З. Рыбинас, — хIанз цхьаькха а Iаводаш.

Цу бригаде 1,5 гектар Iалоацача тепличанна нарбаши помидораш ехьо. Цигарел совгIа кхы тIа а петрушка, укроп, салат кхедара таро лекай ухказа. Уж культурашца дIаьа помидораш, нарсаш тIайоачча градешта юкъе мукъа долча лаьтта. Хlаьта план йоаIаца а дIабахача кхь бетта 2,5 тонн Iададьаhтад уж бальдадараш Грозненура тикашка.

Теплицашка доацап ара а цаI-ах гектар лаьтта да цу бригада. Цига набуд хкеерг-болаш я. Пайда па эцаш дитадаг теплицашта кхоьга лаьтта а, Зигрг а теха бетта-дуарраш да цига хIанз дегIадоагIап. Дукхача къамел белча назах лаьтта из коллектив яйзача белгалдьалар толаме къьхьегу цхьа яъастта дохкха новъюстад бригадиро дела. Юртбоахам-ца яьхьера йбразовани йоаIаца Зинаида Кондратьевнас ше боль бе йолаеча денз бальдадараш кхедеи хьайбаш тIехьа. Хlара сага дикача хьехамца а эцаш моттиг хилча гIулакхара а гIо дуъ.

Геттара ран а бригадир ший коллектива а гIо дуъ.

— КПСС XXVII съезда материалаш йийцачул тIехьагIа, цар дIадехар дег тIа-ра къоабалдир тха къьхьегамхоца, — йоах Рыбинас.

— Парте решенеш къьхьеханка увттадуу декъазар хоачаьцце тхоей низ дIахоачар дерда оаз. Хlаьта коллективо лаьрхIаг бальдараш кхедара уж шерара план ихо бутт хьалха яьякха. Из тха низ дIакхоачаргболаш гIулакх да. Дукха батха бригаде дика бальдараш Арсеникова Забу, Кканиева Аруза, Зсурбикова Тамара, Зыгаева Малика, Осмаева Зара, къьбараш.

А. КРУТНИКОВ,
Грозненски района «Зветы Ильича» газета корреспондент.

СУРТА ТIА: «Тепличный» совхоза болхлой (авраделера ахтетха) звеньевая Р. Мазаева, бальдадараш лелдераш М. Зыгаева, З. Арсеникова, З. Осмаева.

А. РОГОВА сурт.

КХОЗЗА ДУККАГIА

IохIхьанга цхьацца ихоачамбоапараш а нийсделар. Цу хьисапе къьхьегарах цоашта малагIа пайда барбба ма дарра яхаталеш бацар ихьабарш. ЦхьабогIа, иЕсиргдукха ха яьлча деррига а меттаэттар. Хьалха нах кастканста тIехьабусаш хинналаеле, хIанз Iуйрина барглагIчох ах сахьат доалаш бергригаш а шоай балха мотттиганна хул. Хlана аьлча, тIехьаанса е балха да йоаIгIаш сеи висача, бригада совето, ерригача коллективо боагIа бехк боаяьх, алани эцадуьуьн.

—Хьалха, масала, па дика па доалаш дучIка тIулгенан юкъз дусача хана цIа а па болхаш болх бе цхьаьца нах мара бусаш хинна беце, — йоах З. Рыбинас, — хIанз цхьаькха а Iаводаш.

Цу бригаде 1,5 гектар Iалоацача тепличанна нарбаши помидораш ехьо. Цигарел совгIа кхы тIа а петрушка, укроп, салат кхедара таро лекай ухказа. Уж культурашца дIаьа помидораш, нарсаш тIайоачча градешта юкъе мукъа долча лаьтта. Хlаьта план йоаIаца а дIабахача кхь бетта 2,5 тонн Iададьаhтад уж бальдадараш Грозненура тикашка.

Теплицашка доацап ара а цаI-ах гектар лаьтта да цу бригада. Цига набуд хкеерг-болаш я. Пайда па эцаш дитадаг теплицашта кхоьга лаьтта а, Зигрг а теха бетта-

ДИКАГIЧА ХАНА ДIАЮВ

Цхьа шу дIадахийтан Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза механизаторана цекара сменаш, коартодацц, ялат дакъ-кхарен пачччахьлхенга дохкарен планаш дикка тIехкоачаш па ен. Дiадахача шера цунькагIча дакъе лаьтта культурашца дика хьывкъадрах планиргIа 300 зцар соца бе лаьрхIа хиний пайда 800 зцар сома баьб совхоза.

Iнлманца бакъъль лаьтта леладара система, ялаташ кхьIоца культурашн кхеера интенсивни технологи церрца юкъе а йоалаеш, коллективни подриден боахама рассчетёй соавенех ма могта пайда а эцаш ухх шера план 8300 тонн йолаш 10000 тонн ялат, 11500 тонн шекара свеклаш, план 11300 тонн йолаш пачччахьлхенга йохха декхарш дешаш тIайибад совхоза кхъьхегамхоца.

Ишта, 11 апрель хьатIаотташ бригадин подрядагIа кхъьхегачча механизаторша Iайийнай сихоса лаьрхIа 250 гектара тIа хьажкIаш, люцерна — 200, доакъара свеклаш — 70, коартолаш— 150, генараш — 100 гектар. Кхььстта бокхка керзам тIабакхийтад шекара свеклаш енхеи дикеи дIайийна ахара. Уж хIанзле дIайийнай 450 гектара тIа, ерига дIае йоагIараш 500 гектар йолаш.

Бiаьстан балхашта хьалхе а цIенхашта кийчо яь хIлрарех дика лед тIулгенах. Ден сердалгIагIа кхьъьхегачча механизаторша цоай яьа IлаххочIар ду Iан замалахьа лаьттано Iоаьь тIоадал дIалалелхьа ерриге цоай дIае лаьрхIа кулътурашца дIайийна ахара.

Уих деноцка дIае лелдерашт цар ялата лаьрхIа хьжIаш.

С. ТОВСУЛТАНОВ.

СВЕКЛАШ ЙОВР КХЕРАМ БА

Уих шера 50 гектара тIа доакъара свеклаш дIайийнай «Куларинский» совхозе. Хlара — генараш тIара 400 центнер уж чуя план оттаьй. Цхьабисца, соахка сахьи шекара свеклаш хIалалхьла мегаш я. Дiадахача шера ций хаммаьл оасар ца дар, кхы тIа эпа дол ца дар бахьан долаш 30 гектар гарга бола шекара свеклаш айра.

Уих шера а уж ишта йовра кхерам ба, хIана аьлча, из культура астрахански технологегIа дIаоа. Хlаьта цунга хьежжа, лаьтта гурахьа кийчде деза хIара гектара тIа 100 тонна йоагIаш йоацап органически кхъ тонната кхоачан минеральнираш — хIара гектара 1,5 тонн мара кхьчаяц. Иналийр доакъара свеклаш дIаера ха а. Цундела кхьатарра тIа па ялар кхерам ба из культура, маккан доахача хана новкъарле ерчьи ну гIулакхо.

Геттара доархIам да доакъара свеклаш кхеер коллективни подрядагIа вIашагIтехьдоакхкилгIа. Из дадаг дIанз а. Доакъара свеклаш кхеева бригадина керте оттавьча Аслаббеков Сайд-Ахьмадапр подрядагIа болх берробланн договор оттадьдац цун коллективо е отта-де йиш йолаш а дай. IIхана аьлча, доакъара свеклаш дIайийна кха делдерердола болхлой белгалбабьай.

Цу кхоачамбоадарий хьакъьа совхоза кулгалхоша уих тайпара душ:

— Хlанз доакъара свеклаш йоаIаца а, шоашта свеклаш дIайийна кха совхоза денз шенара яраш кхеера кийчдеи дар тха. Цундела цига органически удобреней ихьазнар (белгалдьакха доа-га шекара свеклаш дIаера льъта кийчеи хIара гекта-ра тIа 15—25 тонн органически удобреней ихьа могадуу агротехнико). ЦхьабогIа, шекара свеклаш дIаера план яланзар тхона. Хlаьта доакъара свеклаш дIае сэнлгах февраль бетта мара хоам а бизнар. Цу доацлача юкъе из культура дIаера льъта дергIа кийчде хкоадазнар. Хlаьта органически удобре-

ней бIаьстан товса астрахански технологегIа могадан. Из культура ханага диллаеча цIьатарра дIаенар фу щий хаммаьлеи кхоачам диллаеи тхона иа дадар бахьан долаш.

Цхьадар дар дувцача тайпара хила а тарло. Хlаьта хIанз бехкалоннаш леха а цу гIертан, кийдеина кхоачамбоапаш да а доакъаш, доакъара свеклаш иа хулла дикагIа ихьера хIанзле а ергIра тарона оарцагIьхьа еза.

Х. МАГОМЕТОВ.

ПАРТИЙНИ ВАХАР: СЪЕЗДО ЛЬАРХІАР КХОАЧАШДЕШ

ПРОПАГАНДИСТА ДОШ

Политически дешар... Къьастта бохкка ба шун лорахІам хІанз, КПСС XXVII съезд хиннячул тІехьагІа. Химически реагенташ арахецача Карабудахкенан заводе дешара еррига фермашта юкъе эзаш 215 саг.

Занятей анализо хьакхоч, дешар ше а шун чулоацам а толуш хуушденнира. Масала, семинарски группе дух-хьашхара занятеи ДІайолаялуше а дукхагІа терно тІе-ваР задугІаяцара В. И. Ленина произведенеи йохІорга Іомаяра, мехка чура а дунен тІера а событеи дика-гІа йохзара. КПСС XXVII съезда материалаш чулоацам а цар маІан а кІоагІарга Іомадара, шун решенешка хьежижа, шоай кхоачашдеш ца дикагІа хетадара. Уж ихоачашде наХ шоашта тІехьабахара, церра яьржача социалистически яька уж юкъахзара хьалда наьхъаьл белгалдьхьар завода партийни бюрос.

Тха коллективе деррига дика тІулаяцар айаза дуззаяло, коллективо баьча балхо. Маса-ла, ДІаяхача а тІетІаяча продукци арахецара а боярам кІел юкъа хиЙяхуу.

Духьхал ихьа техническа знанеш хиларах муЛза мича вол1 тІекхаяча. Шиъ тІоъ-ча професи карееразе гІо дарал, производственни опыт ДІайовзийтарал совгІа идейни бІуъо ялна Іомабе ведар по ОІамига саг е бІо. Шийна карагІадьиначоч докьъонча докъхал де йиан йолаш ваш тьюна «текъо яхее, коллективе чуъа ден чу тасса» ца тер-мара. Натаъьа санна тІекхаяча шиЙ декхар хоачашдерг-хиларах, хьоца ниЙсса балха тІе цІоъ-го говаг тІе гойтура-ларах доТ тиЙна хье вале. тІакхоча ва хьо ираз долаш саг. Иизза бокъо а йолаш, цумоъча нахах лаорІа ден-тІа дІахьакъа - докхаяча Дейнехма тІема ветеранаш, слесараш И. Кравченко, Г. Ухнов, сушильни отделение ма-шинист А. Комлиев, чоъкай аппаратчик Т. Евдоценко, кхьбараш.

Завода дуккаяГІоча болхлой дешара ЦІенкхетта терно ен ба. ЦІхьабакъда, къайла а санна хьоргда из? Хала хете а, хІанз а болаш да дешара тІера боагІарга. Іо Хіата-ма мел кІеззга уж бале а, пар терко ца йяча далаяц тхо. ЦІудухьа лаьдуГІарашца хІа-раяеца къаьст-ьъаьста бешболча балха дукхагІа йоЙяхо-ю пропагандисташа. Хіара цехе, участке, балха мотгІге дешара саг ТІаяхъуергІола къал ВІаяГІайхьадяяхха гІерг.

Цкъа ниЙселар со коммунистически кхъьбараша школа-та цкъан группа заняте. Туш дар пропагандиста дика материал кайчъьяьта а тема-но ше дика ДІаяхаяча а. Баьъда, лаДуГІарий терко тІаоаш дешар дуи къаьмаьл, шортІта шоайла дага а бувалаш, лаДуГІаЦар дар шоай кулгалхочуяча. Ваъьан техника гучадьалаьр, ду темагІа массехь ди къьъка кехе дечаш хиннІгга. Цул совгІа, йоагІга терко яьъяар, цеха кулгалхоча жерг-чи бийдаш кхоара тІалеста болхошка ена хиннача предложенеи. Цу деррине кхъьъта хьаъьхе-хар цъьайоча хана заводе дечин тІулаяцн вІашна ца доагІаяьІа.

Пайда эца мегарДолаш мотгІаяь а ниЙсьу тха пропагандистин балха тІа. Масала, пропагандистски говзаяца ший балгало я комсомольски политдешара пропагандиста Л. В. Вершовскай. Кердача дешара шера шун группа хьдуьІараша шиъа-ергай занятей тема —«Дуне-ен халъъашта юкъера кагІрхой болама актуальни дешаш». Керттера баьъан ю ялна мел чъьъаяьра заяе-тешка лаДуьІараша хьинаре дакъа лоапаш хилар. ЦІо дузмар айяха дуьз пропагандиста Л. Вершовскаяс, калиграфой фестивальни болама истореца, юртамуъяьлен, маъшар баьъан доаттаЙеча къоъ-самца.

ШиЙ дикагІоблча ладуьІараех дуьнаш, эттара хьалха цІераш йоах пропагандиста слесарий А. Рудометкина, ВІ. Костанов, электрослесарь щика А. Чеботарева, бухгалтера Е. Шкутелевай, инженера Л. Дрищевай, кхьбараш. Цу занятешца шиъ-ча хьашшаяй комсомольски болх тоабара тІалеста болаш планаш, кердадар хьакхоллара тІахьожаяь уйлаш.

Пюрте районни комитето ача семинарашца лаьъьо тха пропагандисташа шоай про-пагандистски госпиталь. ДІнагІа-барий опыт тохк, Іомаю парт-школа бюро дешеш. Цу ден-ца

Болхлочун уйлаш

КЪАМАЬЛАШКАРА—ГІУЛАКХАШКА

Керде шу діедолалушше оборудовакеш, механиимеж биязя пайда эца перташ къаьга дедеидеид тхо.

Бакъда, тха цехера гІулакхаш дика леле а ерриге завод хьайіцача - дукхха кхоачамбацаеш ,инспектор гІаьга а. ДукхагІа дакъе уж дувзеднеиа да къаьгаеш технологически дисциплина телхаеш хиларца, оборудованеи боагІаруа таІпера пайда це эцаш хилорца, цхьаьна болхлой говзал лакха ца хилорца. Хьаьга мехкахьтха промышленноете чІоагІа эцаш йоІа: оаха ерриеца тайп-тайпера машинаш, механизмаш дика хиланза ярІйолаш ю.

Башхачоха станокаш я тха заводе цехашка латтераш. Хьаьга цар тІа болх бе ховрдола нах ба эшараш. Ма дерца вьлча, уж книйбелга заводе техникера диЙкъаьа эсала латт. Цу къаьхьеца цхьа масал доладергда аз. Дукха хь йоацІеш балха опыт дІьхьа эца лаьрхІа тхе яр санна йолча г. Ростовера цхьаь заводе хилар со. Цо ерахецача ерриача продукцех 90 процент яр паччахьлахеи дикала Эцаш тІаІатераш я. Хьаьга тха заводе дІадаоача. шера арахийдеча шу тайпара продукци 37 процент мала яц.

Дукхал цхьаь участко, цехо план хкоачашъяьра дакъа предприяте сий. Из доал хІоране — кулгалхо, мугіарреча болточно шийна тІаІата бакъонаш ихтабеш, декхарваш цІена кхоачашдеш хилча.

Аз къаьхьага цхьоаларІа цехе хьаьо завода ерзевцача продукцена лаьрхІа прясформаш. 1985 шера 25 декабре хІоаннайша ерриг цхьаьтаІаталча пятилетка план. Мишта вІашІехьдьлар, из! Керттера дар къаьхьегамеи. производственнии дисциплина чІоагІа ларІаш. Цхьабераша хет балха тІехьа це эьлча, ханал къаьга дІа ца ваха да дисциплина ше телхаеш, ьлнна. Хьаьга ю дошлеча, ьлнна. Хьаьга ю дІаделергаш бакъда дукха къаьхьга дийзар цеха начальникне Н. Мирзоева, цехкома председателга А. Бакъда, ветеран, производства ветеранни. Хьаьга тхона юкъе бар цехе гІолле хьал-іо ухаш лелераш а, гІалье оза доих, ахош хІара мигт массага хІа продедеш а. Церех дукха дувца дийзар тха.

Тха цехерча хІара участке болхлошта хоа я ІэнзоуІ тІе-ра. Цигара дьлча, бутт бьлча, шоаш бергбар мацага болх ба. Цу балхаша эша затотовкаш, чертежаш ьлхьа е ца ларІа. Цхьаьна кІайчьа, хІинга Іомабаб оаха из болх бу кхьча участкашкара, цехашкера нах. Из гІулакх мшта оттадер балхаша эцаш болх бомбаш дисцац тхо. Нагаьа санна цхьа тайпа заготовкаш ханнаьа ьха ца кхьача, кулга кІел дуп кхы тайпа яраш. Аз лаьга бе-гал ма дакъхера, дукхъал тха цхьаь цехе мшта дика хилерах далацІ гІулаех. Заводе йолаш я тІехьаьога цехаш, участкаш, хІинга тха балга ьлаш-ьлцьатарра де.

Заводе е йоагІача хьисане йоахо яц материальни ресурсай кхоп бара. Хіанз е пайда

Р. МАЛЬСАГОВ,
«Красный молот» заводе цьхьалгІа цеха вохкаеІгІ-вова мастер.

ХІАРАНЕ ХЬИНАРЦА

«Терек» яхача мебельно-дьлачап хІамаш еча Нохч-ГІалгІай производственни объединенена чуйоагІача №1 йолча филиало ухх шера къаьхьара хьарчаьа итогех хьалхара мотгіе яьккай. Цуница хьожайлй мараРа-ка-ра тела объединене Ціе байранхи хьалхара аччаи пер-вичкаш.

...Ухх деноцка филиале арахецача продукце дикалга хьожаи хилар «Госторга»-на ценкерта комиссе. Ну-тьальни испольата, книжки полкашта, «Горница» яхача мебель лаьрхІача хьалхаьр-ча корпуса тІедина оценка елар цо. Цо кхы а дог ураоттадер коллектина.

— Ухх шера дикагІа лет тха предприяте болх. — къаьхьа филиала директора А. Тасуева — Къаьхьа оборудовани кердачуьна хуннаш, цехаш, участкаш роднеи-трудни цІе эрзеларца дукха балхаш дьз дьлнад. Из дерриге производство оца а ца еш дьд.

Предприятена реконструкци ларца фу дьлд оаш. — хетт аз Тасуева.

— Эттара хьалха реконструкци ца еаш яр нихь къаьхьга вомещени. Хьалхарчу 25—30 шу хьалха хьалъьь уж тахан тишьенна, оборудовани къаьена цхьаьна оборудове ц йолаш яцар. Балха мотгіашша шийла яр, цхьан денаца ьлча, цхьаькка тайпара хьалаш дацаш дацар лерттіа болх бара. — йоах директора.

Дукха да реконструкцена дувзаденна предприяте чакхдьлаш балхаш. Сахьата 4 гонн Іи ,ну жерда йьй отта-бьй. Хіанз еррига филиал йІоаьхача Іалашъьлъй. Нах гамогаш хуьга а кІезиндер-лар. Операторийн заборан-тийн балха хьалаш а тоа-дар. Белгалдакхха деза, ученоводитеь эргайоаккаш товаьра балхаш дукхагІа пайда хьарца чаьрца тахан, рацІонализаторий предложенеи пайда эцарца чакхдьлаш хи-дац.

Іэн замалаьхь дукхха мотгіаш ишйлор газ ца тсъаш.

Цу гІулакха оарцаГ а баьнна филиала рационализаторан-техникера Н. Бар-ковски капиталын гІишлоигІера отдела начальникна В. Афанасьевен кхоачам хилар-ца дошлитца моачча доагІо хургдаеш гІулакх ВашІтехьдьлаьккар. Цар из дир ланкашкарски оала яй мазуьта-ца болх борибоаш, тоабар-на предприяте эргайоаккаш товаьра балхаш дукхагІа дьлъьь чурча тархаш, рацІонализаторий предложенеи пайда эцарца чакхдьлаш хи-дац.

Іэн замалаьхь дукхха мотгіаш ишйлор газ ца тсъаш.

Цу гІулакха оарцаГ а баьнна филиала рационализаторан-техникера Н. Бар-ковски капиталын гІишлоигІера отдела начальникна В. Афанасьевен кхоачам хилар-ца дошлитца моачча доагІо хургдаеш гІулакх ВашІтехьдьлаьккар. Цар из дир ланкашкарски оала яй мазуьта-ца болх борибоаш, тоабар-на предприяте эргайоаккаш товаьра балхаш дукхагІа дьлъьь чурча тархаш, рацІонализаторий предложенеи пайда эцарца чакхдьлаш хи-дац.

Дукха да уж дукхъал бодлхоІ инициативаех къаьхьа-ьам аттача баьккара тахан филиале ца ваьгІаш. Цаьрца ВашІтехьдьлаьккар. Хіанз массеех къаьнарча полировальни станконата метгел кердарвеш оттайча бобьоша ерриге а реконструкци ларца гІишлоигІера отдела начальникна В. Афанасьевен кхоачам хилар-ца дошлитца моачча доагІо хургдаеш гІулакх ВашІтехьдьлаьккар. Цар из дир ланкашкарски оала яй мазуьта-ца болх борибоаш, тоабар-на предприяте эргайоаккаш товаьра балхаш дукхагІа дьлъьь чурча тархаш, рацІонализаторий предложенеи пайда эцарца чакхдьлаш хи-дац.

Іэн замалаьхь дукхха мотгіаш ишйлор газ ца тсъаш.

Цу гІулакха оарцаГ а баьнна филиала рационализаторан-техникера Н. Бар-ковски капиталын

Кхоана–мехка противовоздушни оборона бIуьн Ди

Фегара тIема эскар массахана, дийнахь а бус а, фийла денаге хи деш дац, шиг тIема декъар кхоьчал а деш. Коммунистически партен Советски правительствон мехка оборонеспособность чIоагIарна хаддаза йоазко еш хилар бархьи долаш ПВО эскар эггара дикагIолча техникица бIаргонаш IалашдаIе да, цун з авиационни подразделенеш, гептара дика зенитни, ракетни, радиолокационни комплексеш, техника лелаяра автоматизированни системаш.

Военно-воздушни оборона бIуьн Ди, шозаI цIей тIеман политически кийчулуа керда толамаш дика белгалдоккху ПВО Ленина орден лелаечу Московски округа Н-ски авиационни дакъоза летчикаш, ТАСС фотохроника.

ВАХАРА ХЬИСАП–СОВЕТСКИ

ЭЗДИЙ ХЬЕХАРХО

Массайолча профессеното юкъе вайна кхъьсеча хьаьсеврIа хетеш я хьехархочун яр. Хlана аьлча, кхоначу тIехьежна шторра хьехархоша кхетам дур. Iилмий керттера оагIонаш йоазвийтар, цешараш а хьахьегашах а цун безам болийтар хьехархо яа.

Вайна цIаккха а вицIлан йоаIта хьайха хьехархо. Массаза а дег чу латтI цунцара безам. Из хьоахаве а дуйлх хоза дош ала а безам боагIа.

Вай республике дукха ба. дега хьехарца из сийдолча профессеи кара а ийца. Дахьенна эшпача бесса кхона тIехье хьаьлкеш бола хьехархой. Царех цаI я тахан оаза шоанна йоазийтаи йола Грозненски районерчча Старосунженски 8-шеларча школа хьехархо Юлия Давидовна Кострова.

Из я гаьлнара хьа а ена, вай мохк, Iалам, — бераш а нах а безабалорах, дуккхача шеранна бола беш а яхаш а йола, безаме, догIцена эрсий задий кхаьсат.

Тгьа-н пхиъ шу дIаденнад Белгородски областерча Солдатское яхача юрта яь а хьалкхийна а йолча хьехархоно школица, ма дарра яьлча, йохчий бераша деча балха.

— Энгара хьалха хьехархочун профессеи сона езаяйтар, хlехарго хиннача сай нанас Любовь Петровнас, — дагалдеш Юлия Давидовнас.

— Из дина зуьра юртарча наI-ха цуздара безам, из массане а лоархIаш хилар. Любовь Петровнас хьалха-дохаор хьехархочун профессеи вай мехка сий долаш а сих лоам беш а хилар.

1961 шера Балуйский педучилище яьнна-кхуьна тIехьагIа ера кхона хьехархо Нохч-ГIалгIайчене балха.

— Со а са мар Анатолий Аленсеевич Косарев а дехке дIаьнадаьр тхоаш хьажа дахкарах. — дуьш Юлия Давидовнас. — Со уьнгара йоагIа-чаьна шера вIашагIкхийнтадар тхо. Хlенз дика кварторе а йолаш Грозне, мегарийойне дахош а да.

Кхоначу хьехархочун нахаре цIаника а йоверйIоацан лер йитар болх бе дIаболеннача хьалхарча шераша. Ший деззалца яхаш хьалхара ийс шу Грозненски районерча Йоккгача АгIатIа дахкакал Юлия Давидовнас. Хьалхарча шерашка атта дацар юккъерча классашка деташ хиннача эрсий мотт во хоши шозаI йохчий бераша болх бе. Дале а, ший балхацара а бераццара а кхоначу хьехархочун безам бонска хиларо энайаро йухаьа тергга халонаш. Эрсий меттах эсалагIа кхетача бераша а цар да-ша-ноанонца а дуккхагIа болх бора.

Юлия Давидовнахьа нохкъостал а дерриг хьехархой коллективерча повнъостаца. Соавгони механизатор хинна Анатолий Алексеевич а вапар фусамIаьла балха гIулдаях бе-башка доагIан. Цо мекслав а хьалхалоарча лецна хьалоозар балхара фусамIаьла безам. Шо мелла.чIоагIа нIаьдвина вале а, ваха неза1 моттиг ницьеча та а, гаррсла фусамIанна уллуд а ваьле, берий дайноной болча водар.

— Кхьаьста лоархIаше да юхьеруа классашкарча безаме дахьа-ноанонца бувзам лелабар. — белгалдоаха Юлия Давидовнас. — Хlана аьлча, царна лаьрхха а хилар. Любовь Петровнас хьалхадохаор хьехархочун профессеи вай мехка сий долаш а сих лоам беш а хилар.

1961 шера Балуйский педучилище яьнна-кхуьна тIехьагIа ера кхона хьехархо Нохч-ГIалгIайчене балха.

— Со а са мар Анатолий Аленсеевич Косарев а дехке дIаьнадаьр тхоаш хьажа дахкарах. — дуьш Юлия Давидовнас. — Со уьнгара йоагIа-чаьна шера вIашагIкхийнтадар тхо. Хlенз дика кварторе а йолаш Грозне, мегарийойне дахош а да.

Кхоначу хьехархочун нахаре цIаника а йоверйIоацан лер йитар болх бе дIаболеннача хьалхарча шераша. Ший деззалца яхаш хьалхара ийс шу Грозненски районерча Йоккгача АгIатIа дахкакал Юлия Давидовнас. Хьалхарча шерашка атта дацар юккъерча классашка деташ хиннача эрсий мотт во хоши шозаI йохчий бераша болх бе. Дале а, ший балхацара а бераццара а кхоначу хьехархочун безам бонска хиларо энайаро йухаьа тергга халонаш. Эрсий меттах эсалагIа кхетача бераша а цар да-ша-ноанонца а дуккхагIа болх бора.

Юлия Давидовнахьа нохкъостал а дерриг хьехархой коллективерча повнъостаца. Соавгони механизатор хинна Анатолий Алексеевич а вапар фусамIаьла балха гIулдаях бе-башка доагIан. Цо мекслав а хьалхалоарча лецна хьалоозар балхара фусамIаьла безам. Шо мелла.чIоагIа нIаьдвина вале а, ваха неза1 моттиг ницьеча та а, гаррсла фусамIанна уллуд а ваьле, берий дайноной болча водар.

— Кхьаьста лоархIаше да юхьеруа классашкарча безаме

Иорихьача АгIатIа санна цунхаза а хьахинна6 хьехархочун доттагIий. Безарашбовзарвш. Йлхайттаьлгlа шу да из уьнгара болх беш йолаш. Йоккга дегагIоа а совгIат а хул хьехархочоа ше хьийчаче берех, общества хьалхарча кара шоай денхар лертгIа кховчашцеш бола гранданаш хиларах. Царех цIьаьбагIонаш хаддана бузамаш а леладу цо. Шоашта дукхаетара юкъе тсIар цунна Мержоев. Арсаевай белажах уллача тIормига су шортгIна нуьг дахитгар по. Юхарадоаллера кана йолаш тIехьа нитта туман лиг бахьар цо. Цхьабахьа, ахтуьв балорах гIоздыаьна тохаденнача Алина дега гарт дуьнадеш дар дIаьхо хиннар. Дуьнен хана тIара хIаманан яхьаш енача машина йнсте гулбенача дукхаха наха юкъе дIаотта латтар П. Арсаева. Дага а дацар цунна кута е уйла йолаш вола «кIант» шийна гонахьа го тумсаш леллий.

Ахтуьв баьннача хана гепт